

WSPOMNIENIA

Karol Sabath 1963–2007

W dniu 10 października 2007 r. po tajemniczej i nie do końca rozpoznanej chorobie zmarł w Warszawie Karol Sabath — biolog i paleontolog, naukowiec, popularyzator nauki i tłumacz, pracownik Muzeum Geologicznego Państwowego Instytutu Geologicznego oraz Muzeum Ewolucji Instytutu Paleobiologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Nauka, szczególnie paleobiologia i ewolucjonizm, poniosła wielką stratę. Zнали Go wszyscy interesujący się ewolucją, której był gorącym orędownikiem i wybitnym popularyzatorem. Jego erudycja, wszechstronne zdolności, nieprzeciętna energia i pomysłowość sprawiały, że współpraca z Nim była przyjemnością. Był Człowiekiem niezwykle koleżeńskim, otwartym, sympatycznym i bardzo lubianym zarówno przez tych, którzy podzielali Jego poglądy, jak i przez Jego oponentów, głównie z kręgów kreacjonizmu.

Karol Sabath urodził się 24 lipca 1963 r. w Katowicach. Kilka lat swego dzieciństwa spędził w Afryce. W latach 1981–1986 studiował biologię i paleontologię na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, specjalizując się w fizjologii zwierząt (paleontologia i ewolucja kregowców). Studia biologiczne, w ramach indywidualnego toku studiów, ukończył z wyróżnieniem w 1986 r. i w tym samym roku rozpoczął pracę w Instytucie Paleobiologii PAN w Warszawie. Od 2001 r. pracował również w Muzeum Geologicznym PIG w Warszawie.

Pasją Karola była popularyzacja paleontologii i ewolucjonizmu. Współpracował stale z redakcjami *Wiedzy i Życia*, *Świata Nauki*, polskiej edycji *National Geographic*, a także z działem nauki *Gazety Wyborczej*. Był autorem wielu haseł do Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN i Encyklopedii Multimedialnej PWN, był sekretarzem redakcji Encyklopedii Szkolnej Biologia (WSiP). Był współtwórcą serwisów internetowych. Wziął udział w dziesiątkach audycji radiowych i telewizyjnych propagujących paleontologię i ewolucjonizm, potrafił mówić niezwykle zajmująco o trudnych problemach ewolucjonizmu. Dawał lekcje muzealne w Muzeum Geologicznym PIG i Muzeum Ewolucji. Stale współpracował z Krajowym Funduszem na Rzecz Dzieci prowadząc przez wiele lat zajęcia na obozach naukowych i warsztatach.

W pracy naukowej specjalizował się w badaniach dotyczących dinozaurów. Do Jego ważniejszych osiągnięć należą prace na temat identyfikacji jaj dinozaurów na podstawie ultrastruktury ich skorupy, a także ustalenie, że jedno z największych dinozaurów — tarbozaur i tyranozaur — nie były ze sobą blisko spokrewnione. Był członkiem *Society of Vertebrate Paleontology* (od 1995 r.), Komitetu Biologii Ewolucyjnej i Teoretycznej PAN (od 1996 r.), redakcji Biuletynu Muzeum Przyrodniczego w Krakowie (od 2000 r.), redakcji kwartalnika *Biologia w Szkole* (od 2000 r.), redaktorem kwartalnika *Acta Paleontologica Polonica* (od 1996 r.), a także współpracownikiem redakcji *Przeglądu Geologicznego* (od 2002 r.).

Do najważniejszych publikacji Karola Sabatha należą:

- ▣ Sabath K., 1991. *Upper Cretaceous amniotic eggs from the Gobi Desert*. *Acta Palaeont. Pol.*, v. 36 p. 151–192
- ▣ Mikhailov K., Sabath K. & Kurzanov S., 1994. *Eggs and nests from the Cretaceous of Mongolia*. In: Carpenter K., Hirsch K. F. & Horner J. R. (eds.): *Dino-*

saur Eggs and Babies, Cambridge University Press, Bampton, p. 88–115

- ▣ Hurum J.H. & Sabath K., 2003. *Giant theropod dinosaurs from Asia and North America: Skulls of Tarbosaurus bataar and Tyrannosaurus rex compared*. *Acta Palaeont. Pol.*, v. 48 (2), p. 161–190
- ▣ Currie P.J., Hurum J.H. & Sabath K., 2003. *Skull structure and evolution in tyrannosaurid phylogeny (PDF)*. *Acta Palaeont. Pol.*, v. 48 (2), p. 227–234
- ▣ Gierliński G. & Sabath K., 2002. *A probable stegosaurian track from the Late Jurassic of Poland*. *Acta Palaeont. Pol.*, v. 47, p. 561–564
- ▣ Balersted J. & Sabath K., 2004. *Podstawy ewolucjonizmu*. Wyd. Operon.

Był wreszcie Karol Sabath zaangażowany w dydaktykę, prowadząc zajęcia z paleontologii kregowców na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz ewolucjonizmu w Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach i Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Był współautorem podręczników biologii dla szkół ponadgimnazjalnych.

Znane też były uzdolnienia plastyczne Karola Sabatha. Wykorzystywał je przygotowując scenariusze i oprawy plastyczne wystaw w Muzeum Geologicznym PIG, Muzeum Ewolucji PAN, czy Muzeum Przyrodniczym w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą, a także w Bałtowskim Parku Jurajskim i Parku Dinozaurów w Rogowie. Wydana przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2007 r. edukacyjna *Tabela Stratygraficzna* jest w dużej części Jego autorstwa. Szkoda, że nie mógł jej już zobaczyć.

Karol był naszym kolegą. Nie możemy uwierzyć, że nie ma Go wśród nas. Bardzo nam Go brakuje.

Włodzimierz Mizerski